

דבר העורכת

לקוראים שלום,

שנה טובה וחגי תשרי שמחים! אנחנו מאחלים לכם ולמשפחתכם שהשנה הקרובה תהיה אפילו טובה יותר מהחולפת, ושתהיה מלאה ברגעים בולאיים בלתי נשכחים ☺.

בולי מועדים התשע"ח, ספטמבר 2017 – הקפות שניות, סליחות ובניית סוכה

אז מה בגיליון? יוסי שדמתי ליקט עבורנו בולים מגלגל המזלות הסיני וכותב מספר מילים על כל מזל – בדקו איזה מזל אתם ואלו תכונות מאפיינות אתכם (לפי האמונה הסינית...). אני כותבת מאמר על תופעת החצימחונות, החלטה אמיצה לשנה החדשה. בפינה הנפקות מהעולם, נתוודע ל-3 הנפקות מעניינות מהקיץ החולף. ולבסוף, בכל גיליון, חידון בולאי נושא פרסים.

שלכם, שביט

גלגל המזלות הסיני על פי שנת הירח

יוסי שדמתי

מקורה של האסטרולוגיה הסינית נשאר עדיין מסתורי. 12 הסימנים המופיעים בגלגל המזלות הסיני נקראו על שם 12 בעלי חיים. לפי האגדה, בודהה הזמין את כל בעלי החיים לממלכה שלו, להגיע לפניו, אבל רק 12 בעלי חיים הגיעו אליו. כהוקרת תודה הוא נתן שמות לכל שנה לפי אחד מבעלי חיים אלה. על פי האסטרולוגיה הסינית אנשים שנולדו בכל שנה ירשו את תכונותיו של בעל החיים המאפיין שנה זו.

12 החיות על גבי גיליון בולים שהונפק באוסטרליה ב-2015, ובארצות הברית ב-2006

חולדה / עכבר

גיליונית שהונפקה בהונג קונג בשנת 2008

החולדה - אינטליגנטית, פופולרית, חברותית בעלת דמיון מפותח, עובדת קשה, שומרת מצוות, סתגלנית, חסכנית, משפיעה.

שור

מעטפת יום ראשון שהונפקה בקנדה בשנת 2009

השור - מצפוני, תקיף, שיטתי, נחוש בדעתו, פרטי, עצמאי, עקשן ושמרן.

נמר

גיליונית מזכרת שהונפקה בקנדה בשנת 1998

הנמר - פראי, חזק, נחוש בדעתו, ערני, מהיר תפיסה, נינוח, אימפולסיבי, סתגלן, אמין, פתוח, ולפעמים הססן.

ארנבת

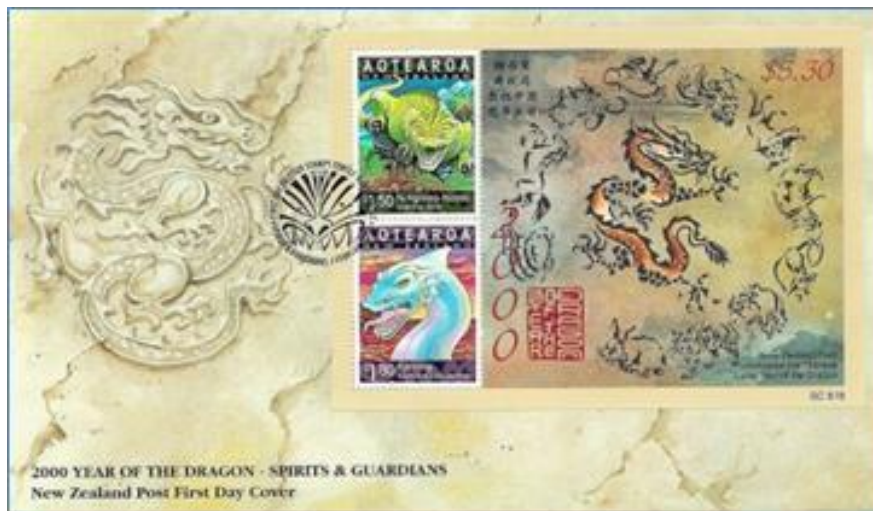

גיליונית מזכרת שהונפקה בניו זילנד בשנת 2011

הארנבת - אינטליגנטית, מנומסת, שנונה, דיסקרטית, דיפלומטית, רגועה, אוהבת שלום ושונאת סיכונים ושינויים (אז היא מתחבאת במאורה שלה).

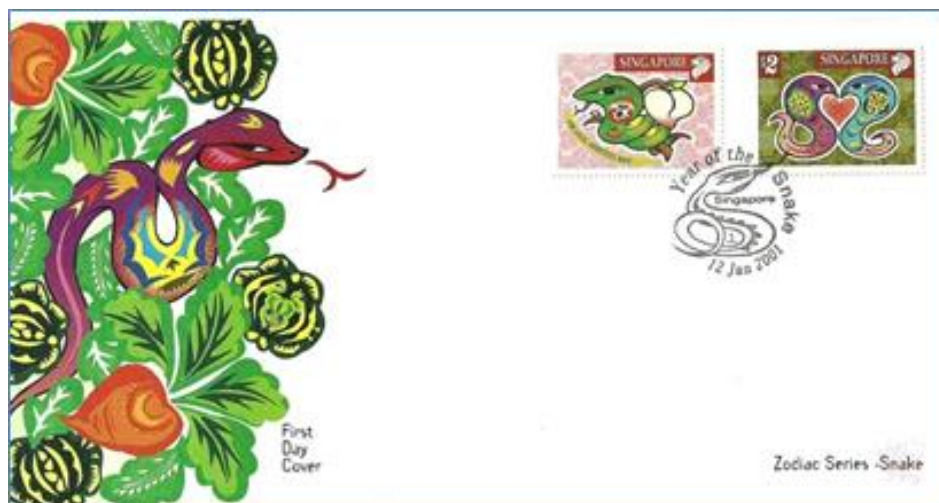
דרקון

הדרקון - גאוותן, מלא חיים, בעל בטחון עצמי, שאפתן, פרפקציוניסט, חברותי, אנרגטי, חסר סבלנות ועצמאי.

מעטפת יום ראשון שהונפקה בניו זילנד בשנת 2000

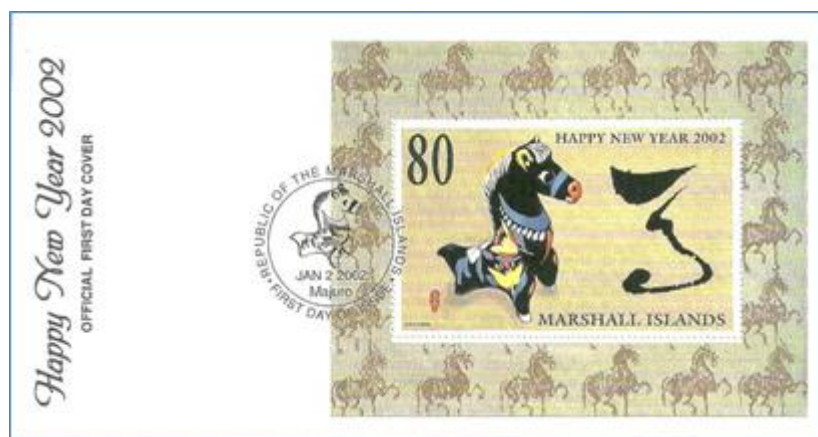
נחש

מעטפת יום ראשון שהונפקה בסינגפור בשנת 2001

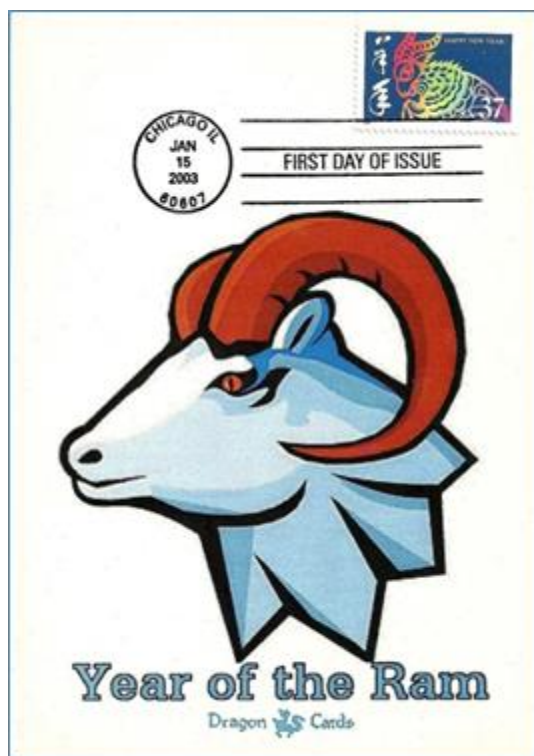
הנחש - מאד אינטליגנטי, רעיוני, מאורגן, שמרן, אמין, רכושן וקנאי.

סוס

מעטפת יום ראשון שהונפקה באיי מרשל בשנת 2002

הסוס - בעל קסם אישי, חברותי, כנה, דברן, פופולרי, משתנה, אוהב אתגרים וגוון, נינוח.

עז / כבשה

העז - אומנותית, יצירתית, זורמת, משכנעת, בדורית, טובה בעבודת צוות, אדיבה ומבינה.

גלויית מירב שהונפקה
בארה"ב בשנת 2003

קוף

גיליונית מזכרת שהונפקה בניו זילנד בשנת 2016

הקוף – בעל דמיון, סקרן, מועיל, סתגלן, בעל תושייה, פותר בעיות, בזבזן, דעתו מוסחת בקלות.

תרנגול

התרנגול - מצועצע, אינטליגנטי, כנה, נדיף, יעיל, שיטתי, שאפתן ואמין.

בולים שהונפקו בסין בשנת 2005

כלב

הכלב - נאמן, אלוף המסיבות הטובות, ישיר, שופט טוב לכל השחקנים, אינטואיטיבי וחברותי.

בולים שהונפקו בא"י חג המולד
בשנת 2006

חזיר

בולים שהונפקו בקנדה בשנת 2007

החזיר - אדיב, מבין, עושה שלום, ישר, סובלני, פופולרי, חברותי, בעל מצפון, נאמן ובעל טבע טוב.

השנה היא שנת התרנגול – גיליונית זכרון שהונפקה בהונג קונג בתחילת השנה (2017)

איזו חיה אתה על פי גלגל המזלות הסיני, על פי תאריך הולדתך?
בעמוד הבא דף פרסום שהפיץ הדואר האוסטרלי בו תוכלו לבדוק –

Rat 18 Feb 1912 – 5 Feb 1913
 Ox 6 Feb 1913 – 25 Jan 1914
 Tiger 26 Jan 1914 – 13 Feb 1915
 Rabbit 14 Feb 1915 – 2 Feb 1916
 Dragon 3 Feb 1916 – 22 Jan 1917
 Snake 23 Jan 1917 – 10 Feb 1918
 Horse 11 Feb 1918 – 31 Jan 1919
 Goat 1 Feb 1919 – 19 Feb 1920
 Monkey 20 Feb 1920 – 7 Feb 1921
 Rooster 8 Feb 1921 – 27 Jan 1922
 Dog 28 Jan 1922 – 15 Feb 1923
 Pig 16 Feb 1923 – 4 Feb 1924

Rat 10 Feb 1948 – 28 Jan 1949
 Ox 29 Jan 1949 – 16 Feb 1950
 Tiger 17 Feb 1950 – 5 Feb 1951
 Rabbit 6 Feb 1951 – 26 Jan 1952
 Dragon 27 Jan 1952 – 13 Feb 1953
 Snake 14 Feb 1953 – 2 Feb 1954
 Horse 3 Feb 1954 – 23 Jan 1955
 Goat 24 Jan 1955 – 11 Feb 1956
 Monkey 12 Feb 1956 – 30 Jan 1957
 Rooster 31 Jan 1957 – 17 Feb 1958
 Dog 18 Feb 1958 – 7 Feb 1959
 Pig 8 Feb 1959 – 27 Jan 1960

Rat 2 Feb 1984 – 19 Feb 1985
 Ox 20 Feb 1985 – 8 Feb 1986
 Tiger 9 Feb 1986 – 28 Jan 1987
 Rabbit 29 Jan 1987 – 16 Feb 1988
 Dragon 17 Feb 1988 – 5 Feb 1989
 Snake 6 Feb 1989 – 26 Jan 1990
 Horse 27 Jan 1990 – 14 Feb 1991
 Goat 15 Feb 1991 – 3 Feb 1992
 Monkey 4 Feb 1992 – 22 Jan 1993
 Rooster 23 Jan 1993 – 9 Feb 1994
 Dog 10 Feb 1994 – 30 Jan 1995
 Pig 31 Jan 1995 – 18 Feb 1996

Rat 5 Feb 1924 – 23 Jan 1925
 Ox 24 Jan 1925 – 12 Feb 1926
 Tiger 13 Feb 1926 – 1 Feb 1927
 Rabbit 2 Feb 1927 – 22 Jan 1928
 Dragon 23 Jan 1928 – 9 Feb 1929
 Snake 10 Feb 1929 – 29 Jan 1930
 Horse 30 Jan 1930 – 16 Feb 1931
 Goat 17 Feb 1931 – 5 Feb 1932
 Monkey 6 Feb 1932 – 25 Jan 1933
 Rooster 26 Jan 1933 – 13 Feb 1934
 Dog 14 Feb 1934 – 3 Feb 1935
 Pig 4 Feb 1935 – 23 Jan 1936

Rat 28 Jan 1960 – 14 Feb 1961
 Ox 15 Feb 1961 – 4 Feb 1962
 Tiger 5 Feb 1962 – 24 Jan 1963
 Rabbit 25 Jan 1963 – 12 Feb 1964
 Dragon 13 Feb 1964 – 1 Feb 1965
 Snake 2 Feb 1965 – 20 Jan 1966
 Horse 21 Jan 1966 – 8 Feb 1967
 Goat 9 Feb 1967 – 29 Jan 1968
 Monkey 30 Jan 1968 – 16 Feb 1969
 Rooster 17 Feb 1969 – 5 Feb 1970
 Dog 6 Feb 1970 – 26 Jan 1971
 Pig 27 Jan 1971 – 14 Feb 1972

Rat 19 Feb 1996 – 6 Feb 1997
 Ox 7 Feb 1997 – 27 Jan 1998
 Tiger 28 Jan 1998 – 15 Feb 1999
 Rabbit 16 Feb 1999 – 4 Feb 2000
 Dragon 5 Feb 2000 – 23 Jan 2001
 Snake 24 Jan 2001 – 11 Feb 2002
 Horse 12 Feb 2002 – 31 Jan 2003
 Goat 1 Feb 2003 – 21 Jan 2004
 Monkey 22 Jan 2004 – 8 Feb 2005
 Rooster 9 Feb 2005 – 28 Jan 2006
 Dog 29 Jan 2006 – 17 Feb 2007
 Pig 18 Feb 2007 – 6 Feb 2008

Rat 24 Jan 1936 – 10 Feb 1937
 Ox 11 Feb 1937 – 30 Jan 1938
 Tiger 31 Jan 1938 – 18 Feb 1939
 Rabbit 19 Feb 1939 – 7 Feb 1940
 Dragon 8 Feb 1940 – 26 Jan 1941
 Snake 27 Jan 1941 – 14 Feb 1942
 Horse 15 Feb 1942 – 4 Feb 1943
 Goat 5 Feb 1943 – 24 Jan 1944
 Monkey 25 Jan 1944 – 12 Feb 1945
 Rooster 13 Feb 1945 – 1 Feb 1946
 Dog 2 Feb 1946 – 21 Jan 1947
 Pig 22 Jan 1947 – 9 Feb 1948

Rat 15 Feb 1972 – 2 Feb 1973
 Ox 3 Feb 1973 – 22 Jan 1974
 Tiger 23 Jan 1974 – 10 Feb 1975
 Rabbit 11 Feb 1975 – 30 Jan 1976
 Dragon 31 Jan 1976 – 17 Feb 1977
 Snake 18 Feb 1977 – 6 Feb 1978
 Horse 7 Feb 1978 – 27 Jan 1979
 Goat 28 Jan 1979 – 15 Feb 1980
 Monkey 16 Feb 1980 – 4 Feb 1981
 Rooster 5 Feb 1981 – 24 Jan 1982
 Dog 25 Jan 1982 – 12 Feb 1983
 Pig 13 Feb 1983 – 1 Feb 1984

Rat 7 Feb 2008 – 25 Jan 2009
 Ox 26 Jan 2009 – 13 Feb 2010
 Tiger 14 Feb 2010 – 2 Feb 2011
 Rabbit 3 Feb 2011 – 22 Jan 2012
 Dragon 23 Jan 2012 – 9 Feb 2013
 Snake 10 Feb 2013 – 30 Jan 2014
 Horse 31 Jan 2014 – 18 Feb 2015
 Goat 19 Feb 2015 – 7 Feb 2016
 Monkey 8 Feb 2016 – 27 Jan 2017
 Rooster 28 Jan 2017 – 15 Feb 2018
 Dog 16 Feb 2018 – 4 Feb 2019
 Pig 5 Feb 2019 – 24 Jan 2020

לתגובות ניתן לפנות ליוסי שדמתי בכתובת: yossi_shdemati@yahoo.com

חצימחונות שביט טלמן

חצימחונות היא תופעה חדשה, יחסית, הצוברת פופולאריות בכל רחבי העולם. החצימחונים מוותרים על אכילת בשר ביום אחד בשבוע (או יותר). בעיר גנט שבבלגיה, לדוגמא, לא מוגש בשר במסעדות רבות בימי חמישי. באנגליה מתנהל קמפיין אותו מוביל הזמר **פול מקרתני** שכותרתו היא "יום שני ללא בשר". גם לארץ הגיע הטרנד, ומסעדות רבות מציעות מבחר גדול של מנות צמחוניות בימי שני (בנוסף למנות הבשריות), על מנת לעודד את הסועדים להמעיט באכילת בשר. וכל זה מדוע?

דו"חות הפאנל הם בסיס לדיונים בוועידות בינלאומיות הדנות בשינויי האקלים, כגון זו שהתקיימה בבאלי ב-2007.

אחד הארגונים החשובים ביותר בתחום השמירה על הסביבה הוא הפאנל הבין-ממשלתי בעניין שינוי האקלים של האו"ם (IPCC). תפקידו העיקרי של הפאנל הוא להעריך את מידת השינוי באקלים כדור הארץ, ולהציג את הסיכונים הנובעים מכך. הדו"חות של ה-IPCC מתבססים על עבודתם של מאות חוקרים בעולם כולו,

והארגון נחשב כסמכות העולמית המובילה בנושא שינוי האקלים. בדצמבר 2007 זכה הארגון בפרס נובל לשלום, יחד עם סגן נשיא ארצות הברית לשעבר, **אל גור**.

בספטמבר 2008 נשא **ד"ר ראג'נדרה ק. פצ'אורי**, כלכלן העומד בראש ה-IPCC, נאום בלונדון, ובו הכריז שצמצום בצריכת בשר היא האפשרות המושכת ביותר לעצירת שינוי האקלים, בעיקר עקב פליטת גזי החממה שגורמות תעשיות המזון מן החי. "ותרו על בשר יום אחד [בשבוע] מראש, והפחיתו זאת מכאן ואילך" יעץ פצ'אורי. הוא הסביר לבריטים שוויתור לאומי על יום אחד של בשר בשבוע יפחית את פליטת גזי החממה בערך השווה להורדת חמישה מיליון מכוניות מהכביש.

אפקט החממה.

מה כל כך מזהם בתעשיית הבשר? בדו"ח "הצל הארוך של תעשיית משק החי" שפירסם האו"ם נמצא כי תעשיית הבשר אחראית ל-18% מפליטת גזי החממה. הסיבה לכך היא רב מימדית:

גידול בעלי חיים צורך כמות אדירה של מים.

- תעשיית הבשר צורכת מים וקרקע בכמויות הגדולות פי כמה מהדרוש לייצור מזון צמחי, והרבה מעבר ליכולת ההתחדשות של הסביבה. לשם דוגמא: כדי להפיק קילוגרם אחד של בשר בקר יש צורך ב-20 אלף ליטר מים - פי 50 יותר מכמות המים המושקעת בייצור קילוגרם אחד של חיטה.

- תעשיית הבשר צורכת אנרגיה רבה לחימום ולקירור הלולים, הדירים והרפתות, להובלה של מזון ומים, לסילוק פסולת ועוד. כמות האנרגיה שמספק בשר עוף לאדם הצורך אותו היא רק 14% מהאנרגיה החשמלית המושקעת בהפקתו. לעומת זאת, גידולי תירס וסויה מפיקים בערך פי שישה מכמות האנרגיה שהושקעה בייצורם. אילו היינו צורכים גידולים אלה במקום את בשר החיות הניזונות מהם, היינו מקבלים חלבון בכמות הגדולה פי חמישה ביחס לכל יחידת אנרגיה שהושקעה בתהליך הייצור.

- הזבל של מיליארדי החיות במשקים מזהם את הקרקע והמים ותורם לתופעה של גשם חומצי. גז המתאן הנוצר במערכת העיכול של פרות וכבשים הוא מהגורמים להתפרקות האוזון באטמוספירה.

גז המתאן פוגע בשכבת האוזון.

- הרצון להרחיב את שטחי המרעה לבקר באמריקה הדרומית הוא הגורם המרכזי לכריתת יערות הגשם, שהינם חיוניים ליציבות המערכת האקולוגית העולמית, ומהווים משכן לאינספור חיות בר.

גידול בעלי חיים מסכן את יערות הגשם בדרום אמריקה.

- בכל שנה אובדים בעולם כ-25 מיליארד טונות של אדמה פורייה, עד כי בשנים האחרונות איבדה האדמה בעולם כ-30% מיעילותה לצורכי חקלאות. 850 מיליון אנשים חיים על אדמה בסכנת מדבור, ויותר מ-230 מיליון נמצאים בסכנת רעב מיידית עם הרס האדמה עקב המדבור. האזורים הפגיעים ביותר הם אזורי מרעה לבקר. הבקר

אוכל את הצמחייה (כ-400 קילוגרם בחודש לכל בעל חיים), צורך מים רבים, דוחס את האדמה, חושף אותה לשחיקת רוח ומים, והורס אורגניזמים המייצבים והמעשירים אותה מחדש. 60% מאדמת המרעה בעולם נפגעה מרעיית-יתר בחצי המאה האחרונה.

אכילת בשר בכמויות גדולות תורמת לעליה בלחץ הדם.

כמובן שלצמחונות יש נימוקים נוספים שאינם מתחום השמירה על הסביבה. אכילת כמויות גדולות של בשר, כנהוג בחברה המערבית המודרנית, מגבירה את הסיכון ללקות במחלות שונות, בעיקר במחלות לב ובלחץ דם גבוה. במשקים מתועשים נעשה שימוש מאסיבי בכימיקליים ובמחומרים אנטיביוטיים כדי להתמודד עם מחלות, ושיירים של חומרים אלו מגיעים גם למנות הבשר המוגשות לנו. ועוד לא אמרנו כלום על זכויותיהם של בעלי החיים...

צמחונות היא, איפוא, הפעילות האפקטיבית ביותר שאנו יכולים לעשות למען חיי הזולת ולמען חיינו ובריאותנו שלנו. צמחונות מצילה את חייהם של אלפי בעלי-חיים, את חיי כדור-הארץ ואת חיינו שלנו. עבור אלו מאיתנו המתקשים להתמודד עם "רוע הגזרה" של התנזרות מבשר חצימחונות מהווה צעד גדול בכיוון הנכון. כפי שיעץ ד"ר פצ'אורי: "ותרו על בשר יום אחד [בשבוע] מראש, והפחיתו זאת מכאן ואילך".

לתגובות: nosonchik@gmail.com

המאמר מבוסס על מידע מאתר אנונימוס: <http://www.anonymous.org.il>

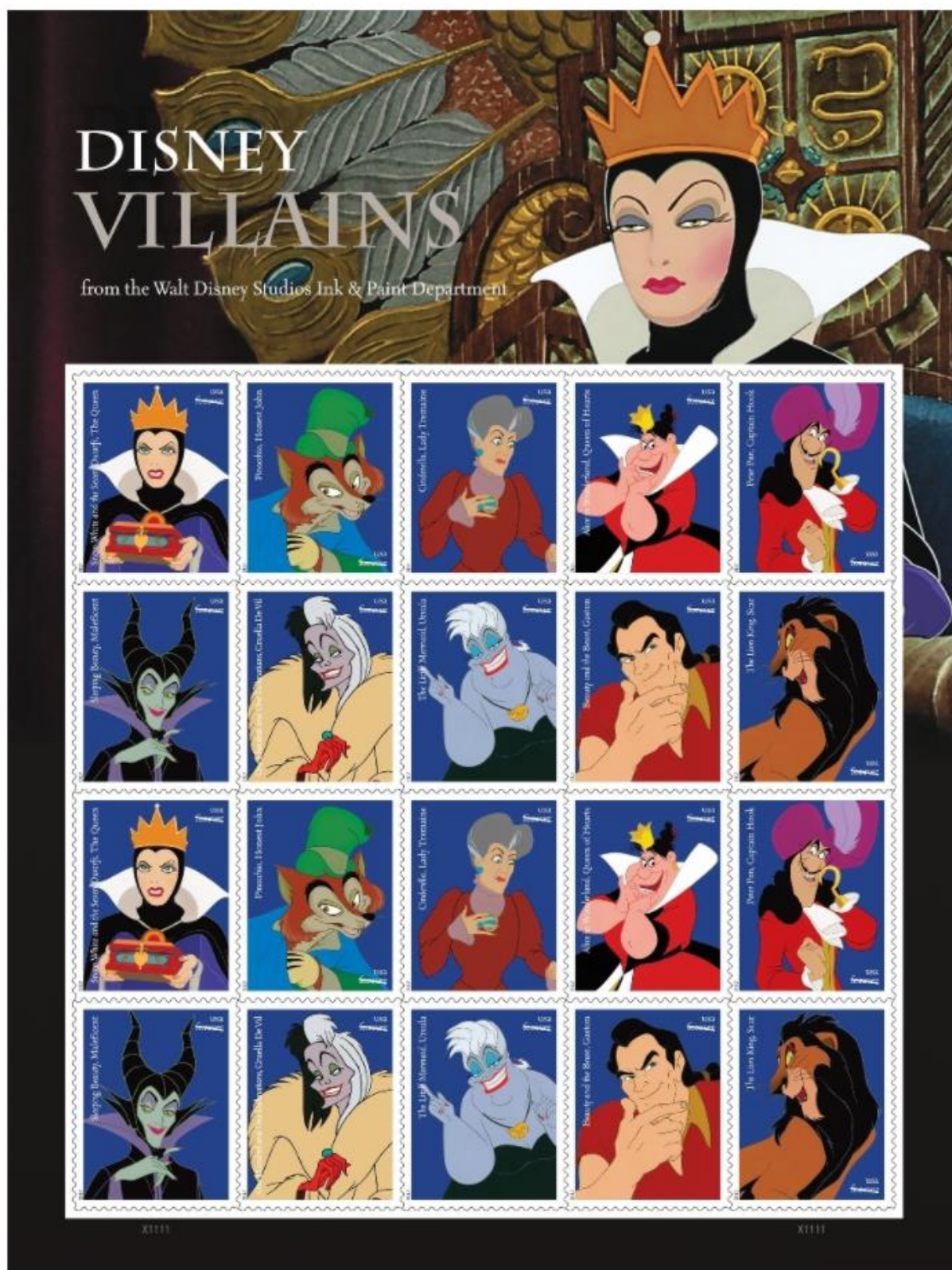
הנפקות חדשות מהעולם

ב-21 באוגוסט התרחש ליקוי חמה מלא, שנראה רק בחלק קטן בתוך ארצות הברית. זהו הליקוי המלא הראשון מאז 1776 שנראה רק בארצות הברית. תושבי אמריקה הצפונית ואמריקה המרכזית, וכן תושבי החלקים הצפוניים של אמריקה הדרומית, מערב אירופה וצפון אפריקה, זכו לראות ליקוי חלקי. אנחנו, שלא זכינו לצפות בליקוי, יכולים להתנחם בסדרת בולים שהנפיקה גרנסי ביולי, שמראים ליקוי חמה חלקי, כפי שתושבי האי ראו השנה.

הבולים מודפסים בדיו רגישה לחום, שמגלה גם איך נראה הליקוי המלא, וכן קווי האורך והרוחב של כל מיקום, ברגע שהבול מוחזק בידיים חמות.

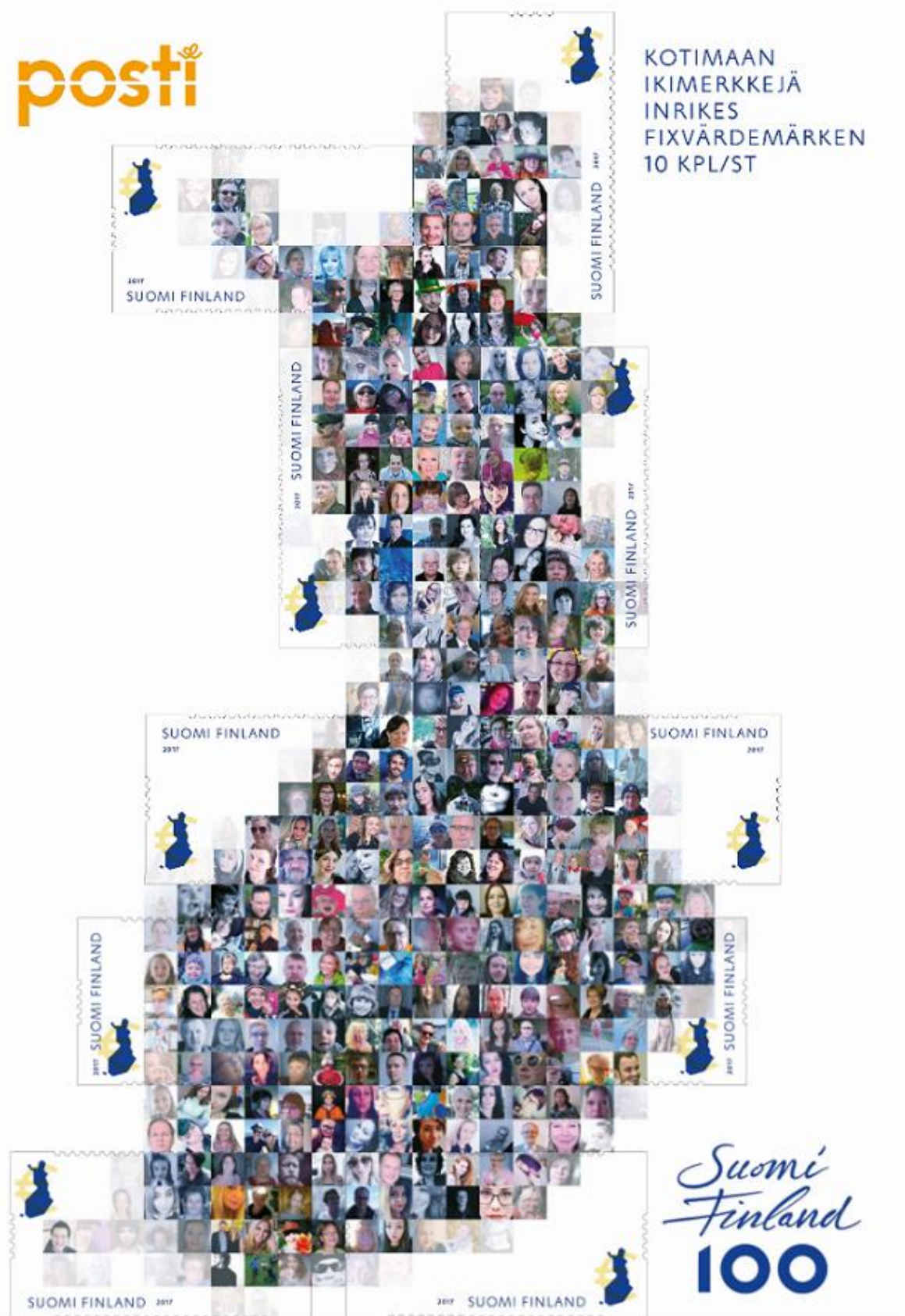
ביולי ארצות הברית הנפיקה סדרה של 10 בולים המציגים דווקא 10 רשעים מסרטי וולט דיסני. האם אתם מזהים את כל הדמויות? מי הרשע האהוב עליכם מבין כולם?

השנה פינלנד חוגגת 100 שנים לעצמאותה – בתחילה הייתה פינלנד חלק מממלכת שבדיה, ובמאה ה-19 הועברה להיות דוכסות אוטונומית בשליטת האמפריה הרוסית. ב-1917 היא הכריזה על עצמאות. לציון המאורע, הדואר הפיני ביקש מהתושבים לשלוח לו תמונות פורטרט שלהם. התוצאה היא סדרה של 10 בולים, מהם ניתן להרכיב את הצורה של המדינה. כל בול מורכב מתמונות אחרות ובעצם ייחודי.

posti

KOTIMAAN
IKIMERKKEJÄ
INRIKES
FIXVÄRDEMÄRKEN
10 KPL/ST

חידון מספר 105

איזו מדינה?

ארגון האומות המאוחדות (האו"ם) הנפיק סדרת בולים ארוכה של דגלי המדינות החברות בו.

של איזו מדינה הדגל הנראה בבול?

מי האישה?

מי היא האישה הנראית בבול?
איזה תהליך היסטורי הושלם בתקופת שלטונה?
מה חשיבותה בתולדות העם היהודי?

זהה את האנייה

איזו אנייה נראית בבול?
מתי הפליגה לראשונה?
מתי טבעה?
כמה אנשים קיפחו את חייהם באסון זה?

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 בספטמבר. הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרון חידון מספר 104

איזו מדינה?

דגלה של אוסטרליה, הנראה בבול, כולל את היוניון ג'ק בפינה השמאלית העליונה ואת כוכב חבר העמים מתחתיו. בצד ימין נראה "הצלב הדרומי" – מערכת כוכבים הנראית היטב בחצי כדור הארץ הדרומי.

מי האיש?

האיש הנראה בבול הוא חוקר הים ז'אק קוסטו, האיש שפיתח את מיכלי החמצן לצלילה. בזכותו אנו יכולים לצלול מבלי להתחבר לצינור ארוך אל מעל פני הים. קוסטו גם פיתח את הצילום התת מיימי.

זהה את המשחק

פתרון תשבצים הוא תחביבם של אנשים רבים. קשה לקבוע מתי פורסם התשבץ הראשון, אבל מקובל להעניק את הכבוד לארתור ווין, אשר פרסם תשבץ בעיתון אמריקאי בשנת 1913.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמו של עילי לוי, בן ה-13. עילי זוכה בפרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית.

מכתבים למערכת – לכל תגובה, הצעה או שאלה ניתן לפנות אלינו בכתובת
nosonchik@gmail.com